

Statsforvalteren i Vestland

sfvlpost@statsforvalteren.no

(kopi til saksbehandler Jorunn Fosse Fidjestøl)

Bergen, 2. mai 2024

Dette innspillet sendes på vegne av Bergen og Hordaland Turlag (DNT), BirdLife Norge avd. Hordaland, og Naturvernforbundet Hordaland.

Merknader til klage på reguleringsplan for Kokstaddalen

Saksnummer 2024/2018

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Hordaland viser til merknader i saken sendt fra Bergen kommune den 25. april 2024. Vi sender med dette våre kommentarer til kommunens merknader. Bergen kommune refererer i all hovedsak til brev som Opus sendte til Bergen kommune den 10. april 2024. Opus kommer her med flere påstander som vi i det følgende svarer på.

Opus skriver at «kommunens ansvar handler videre om å vekte naturmangfold opp mot andre verdier og samfunnsinteresser». Det fremstår her som at Opus mener at det er opp til forslagsstiller og deres plankonsulent å gjøre vurderingene etter naturmangfoldloven §§ 8–12, jf. § 7. Dette er åpenbart ikke tilfelle; noe bl.a. Sivilombudet har presisert tydelig flere ganger (se bl.a. klagen vår på side 3). Det er kommunen som er planmyndighet, og som også skal gjøre vurderingene etter naturmangfoldloven. Forslagsstiller (og deres plankonsulent) skal fremskaffe et kunnskapsgrunnlag som er såpass godt at det gjør kommunen i stand til å gjøre forsvarlige vurderinger i henhold til krav i naturmangfoldloven. Når Opus (og Bergen kommune?) ikke er enige i disse forutsetningene – og i denne rollefordelingen – så er det kanskje ikke så rart at det bærer galt av sted? Litt av problemet kan se ut til å være at kommunen mangler kompetanse til selv å gjøre de vurderingene som de er satt til å gjøre etter loven – og at kommunen derfor lener seg fullt og helt på de vurderingene som forslagsstiller og plankonsulent har gjort (en forslagsstiller som altså selv mener at det er *deres* vurderinger som skal legges til grunn for planvedtaket ...).

Videre hevder Opus at FNF Hordaland blander sammen hvilken metodikk som skal brukes for å skaffe til veie kunnskap om naturmangfoldet i planområdet («naturmangfoldvurdering vs. KU», som Opus skriver) – altså hvilken metodikk som skal brukes for å skaffe til veie den kunnskapen som skal gjøre kommunen i stand til å gjøre faglig godt begrunnede vurderinger etter naturmangfoldloven. Hva man *kaller* kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet, er for så vidt ikke det sentrale her; **poenget er altså kunnskapsgrunnlaget skal gjøre kommunen i stand til å gjøre faglig godt begrunnede vurderinger**

etter naturmangfoldloven. Ved å utføre naturkartleggingen i tråd med håndbok M-1941 ville det ligget godt til rette for at kommunen skulle kunne gjøre gode vurderinger. Helt konkret ville en kartlegging etter M-1941 i dette tilfellet blant annet ha medført at de to store myrene i I/L2 ville blitt skilt ut som egne delområder – noe som ville gjort det enklere for kommunen å ivareta disse viktige delområdene når detaljreguleringsplanen ble utformet. Når naturkartleggingen derimot *ikke* opererer med delområder som skiller mellom ulike biotoper/kvaliteter (i tråd med M-1941) blir det desto vanskeligere for kommunen å gjøre vurderinger som tilfredsstillende kravene som ligger i naturmangfoldloven (ikke minst når man tar utgangspunkt i at kommunens vurderingene skal ta utgangspunkt i forslagsstillers egne vurderinger ...).

Opus hevder sågar at den naturmangfoldvurderingen som er gjort i saken, er bedre enn om det hadde blitt gjort en naturmangfoldvurdering i tråd med M-1941. Dette begrunner Opus med (1) at planen ikke faller inn under forskrift om konsekvensutredninger, (2) at konsekvensutredninger ikke gjøres såpass sent i en planprosess, og (3) at «en naturmangfoldvurdering har en mulighet til å vurdere det faktiske planforslagets virkninger på naturmangfoldsverdiene i området». Opus legger også til at «her er en vesensforskjell i metodikken som gjør at konklusjonene fra en naturmangfoldvurdering vil være mer relevant for å vurdere det endelige planforslaget».

Når det gjelder begrunnelsens punkt (2), så stemmer det ikke at konsekvensutredninger ikke gjøres på detaljreguleringsnivå. Grunnen til at det har blitt lagt til grunn at konsekvensutredning ikke kreves i denne detaljreguleringen, er fordi det ble gjort en konsekvensutredning i forbindelse med den overordnede områderegeringsplanen. Det er likevel slik at kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i forbindelse med områderegeringen, var svært dårlig (noe vi viser i klagen vår), og det må derfor legges til grunn at både naturmangfoldloven og forskrift om konsekvensutredninger krever mer kunnskap om naturmangfoldet enn det som kom frem gjennom konsekvensutredningen for områderegeringsplanen. Det er vel nettopp derfor det er blitt gjort en naturmangfoldvurdering i forbindelse med detaljreguleringen.

Begrunnelsens punkt (3) mener vi faller på sin egen urimelighet – siden en viktig hensikt med en naturkartlegging og naturmangfoldvurdering er å legge til rette for at planmyndigheten kan gjøre avbøtende tiltak for naturmangfoldet (jf. naturmangfoldloven). Et kunnskapsgrunnlag om naturmangfoldet skal jo nettopp hjelpe planmyndigheten til å kunne vedta en best mulig plan for naturmangfoldet (at f.eks. gode tilpasninger i hvert fall blir vurdert), det skal ikke bare «vurdere det faktiske planforslagets virkninger på naturmangfoldsverdiene i området». Hvis hensikten kun er å vise detaljreguleringsforslagets virkninger på naturmangfoldet – så vil dette fort kunne gi planmyndigheten et utilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for å gjøre gode tilpasninger. I en såpass stor og kompleks sak som dette – med så store negative konsekvenser for naturmangfoldet – ville forslagsstiller hatt alt å tjene på å lage en naturmangfoldvurdering (eller konsekvensutredning) der man følger metodikken i håndbok M-1941. På den måten ville man som nevnt fått belyst konsekvensene for ulike delområder av planen, og planmyndigheten ville da hatt anledning til å vurdere om de ikke heller burde ta de to store myrene i I/L2 ut av planforslaget – eventuelt at disse skulle reguleres som naturområde/grøntområde (eller lignende) i detaljreguleringen.

Vi mener at Opus sin påstand om at konklusjonene fra gjeldende naturmangfoldvurdering «vil være mer relevant for å vurdere det endelige planforslaget» (sammenlignet med hvis naturmangfoldvurderingen hadde blitt gjort i tråd med KU-metodikken fra M-1941) også faller på sin egen urimelighet.

Opus viser til slutt til Bergen kommunes veileder for naturmangfoldvurderinger (2022). FNF Hordaland kjenner ikke til innholdet i denne veilederen (og kommunen selv skriver også de kan ikke

se at Opus har lagt veilederen ved). I alle tilfeller vil imidlertid naturmangfoldloven og forskrift om konsekvensutredninger være gjeldende – helt uavhengig av hva som står i kommunens veileder. Det er kanskje også litt betegnende at kommunen kaller det en veileder til naturmangfold*vurderinger*, når det er kommunen selv som skal gjøre *vurderingene* etter naturmangfoldloven (og ikke forslagsstiler).

For øvrig viser vil til klagen vår av 3. desember 2023, og merknaden vår av 14. februar 2024, og imøteser et vedtak i saken fra Statsforvalteren i Vestland. En oppheving av planens I/L2 mener vi bør være et minimum, all den tid konsekvensene blant annet for flere rødlistede arter og for myrene verken er belyst eller vurdert i den grad som lovverket krever av denne type omfattende tiltak. Den aktuelle saken utgjør også et godt eksempel på problemstillinger som vi ser går igjen i en rekke plansaker, og et vedtak i saken vil således også forhåpentligvis kunne få betydning for flere fremtidige planprosesser.

Vennlig hilsen,

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Hordaland

v/ koordinator Gunvar Mikkelsen

Forum for natur og friluftsliv Hordaland er et samarbeidsforum for natur- og friluftslivorganisasjoner i Hordaland, som arbeider for å ta vare på natur- og friluftslivinteressene. Per i dag er det elleve organisasjoner tilsluttet FNF Hordaland: Bergen og Hordaland Turlag (DNT), Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, Bergen og Omland Friluftsråd, BirdLife Norge avd. Hordaland, Hordaland fylkeskystlag, Norsk Botanisk Forening Vestlandsavdelingen, Syklistenes Landsforening Bergen og omegn, Voss Utferdslag (DNT), Voss Kajakklubb og Hordaland krins av Norges Speiderforbund. Sammen representerer organisasjonene rundt 47 000 medlemmer.